

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

EXPUNERE DE MOTIVE

PREAMBUL

Prezenta inițiativă legislativă are ca scop protejarea și garantarea **dreptului la asocierea în partide politice**, prevăzut de Constituția României la art. 40 alin. (1).

Într-un stat de drept, democratic, partidele politice, ca manifestare concretă a dreptului la asociere, joacă un rol fundamental în ceea ce privește interesele cetățenilor.

La ora actuală, se poate observa o polarizare a partidelor mari pe scena politică, în detrimentul partidelor mici, reprezentative la nivel local, care pot susține interesele comunităților locale, prin raportare la specificul și nevoilor acestora. Or, nu de puține ori, partide recent înființate la nivel local, nu reușesc din primul ciclu electoral să îndeplinească acele criterii legale care să nu determine incidența așa numitei „*inactivități*”.

Or, o atare stare de „*inactivitate*” poate atrage **încetarea existenței sale**, fără ca respectivul partid să fi avut dreptul de a-și demonstra relevanța în cadrul alegerilor, în general, a alegerilor locale, în special.

Cu atât mai mult, constatarea inactivității unui partid politic în an electoral reprezintă o reală problemă în contextul în care șansa acestuia de a candida ar fi anulată înainte de orice „examen” electoral. Cu alte cuvinte, constatarea încetării activității unui partid pe motiv de aparentă „inactivitate” poate reprezenta o veritabilă piedică în ceea ce privește posibilitatea acestuia de a-și demonstra relevanța în cadrul alegerilor.

Din această perspectivă, apreciem că, în virtutea principiului predictibilității, în anii electorali, scena politică trebuie să fie una sigură, neputând exista situații de dizolvare a unor partide politice mici pe motivul preinsei „inactivității”.

DIAGNOZĂ

La ora actuală, în România, conform site-ului Tribunalului București¹, figurează **295 de denumiri ale partidelor politice care există sau care au existat**. Dintre cele 295 de partide politice, **57** au fost radiate.

O analiză de presă din anul 2016², ulterior alegerilor electorale semnala **riscul radierii pentru „inactivitate”** cu privire la partidele mici, nou înființate:

„Anul 2016 are două runde succesive de alegeri. Tocmai au trecut cele locale, urmează cele parlamentare. În Registrul Partidelor Politice sunt înscrise 87 de formațiuni. Dintre acestea:

- *doar 16 au îndeplinit criteriul de activitate pentru alegerilor locale (75 de circumscripții, adică localități și județe);*
- *alte 6 partide au fost înscrise după data alegerilor, deci mai au o șansă peste patru ani;*
- *toate celelalte 65 de partide trebuie să depună liste de candidați la parlamentare sau pot fi radiate. Dintre acestea, 41 au participat la alegeri, deci sunt active.*

Într-adevăr, actualul cadru normativ prevede la art. 45 alin. (1) din Legea nr. 14/2003 privind partidele politice, republicată, cu modificările și completările ulterioare (în continuare „*Legea 14/2003*”) faptul că **dizolvarea unui partid politic intervine, pe cale judecătorească, inclusiv în situația inactivității constatate de Tribunalul București conform art. 46 alin. (1).**

Art. 46 din Legea 14/2003 prevede următoarele:

(1) *Inactivitatea unui partid politic se poate constata în următoarele situații:*

- nu a ținut nicio adunare generală timp de 5 ani;*
- nu a desemnat candidați, singur sau în alianță, în două campanii electorale succesive, cu excepția celei prezidențiale, în minimum 75 de circumscripții electorale în cazul alegerilor locale, respectiv o listă completă de candidați în cel puțin o circumscripție electorală sau candidați în cel puțin 3 circumscripții electorale, în cazul alegerilor parlamentare.*

(2) *Pentru partidul politic aflat în oricare dintre situațiile prevăzute la alin. (1), Tribunalul București, la cererea Ministerului Public, va constata încetarea existenței sale, cu respectarea normelor de procedură prevăzute la art. 26 alin. (2)-(4).*

Ca atare, **starea de inactivitate se circumscrie următoarelor situații: fie respectivul partid nu a ținut nicio adunare generală timp de 5 ani, fie nu a desemnat candidați, singur sau în alianță, în minimum 75 de circumscripții electorale în cazul alegerilor locale, respectiv o listă completă de candidați în cel puțin o circumscripție electorală sau candidați în cel puțin 3 circumscripții electorale, în cazul alegerilor parlamentare.**

¹ [https://tribunalulbucuresti.ro/index.php/partide-si-aliante-politice/partide-politice.](https://tribunalulbucuresti.ro/index.php/partide-si-aliante-politice/partide-politice), consultat la data de 13 septembrie 2023

² <https://adevarul.ro/politica/analiza-partidele-noi-in-pericol-de-radiere-din-1722135.html>

Așadar, dacă un partid politic local, recent înființat, **nu are posibilitatea obiectivă, legală de a desemna candidați în 75 de circumscripții electorale la alegerilor locale** (adică în 75 de unități administrativ-teritoriale, raportat la definiția *circumscripției electorale* determinată de prevederile art. 11 din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali), **își asumă riscul dizolvării pe motivul unei aparente „inactivități”**.

Or, credem că rolul unui partid politic local este, în special, cel de a reprezenta interesele legitime ale unei comunități locale, în detrimentul unei extinderi cantitative care nu face altceva decât să dilueze rolul și scopul acestuia. Spre exemplu, pot exista partide politice care sunt înființate strict pentru a reprezenta cetățeni din comunități restrânse, raportat la specificul acestora. **Însă obligația de a desemna candidați, la alegerilor locale, în cel puțin 75 de circumscripții electorale poate fi nu numai o provocare pentru acestea, dar inclusiv o încălcare a scopului și obiectivelor acestuia, de a reprezenta interesele unei comunități locale restrânse.**

Din această perspectivă, apreciem că, cel puțin în anii alegerilor generale, se impune asigurarea unei scene politice predictibile, atât pentru partidele politice existente, cât mai ales pentru cetățeni, interzicând posibilitatea constatării inactivității partidelor cu consecința dizolvării acestora.

PROGNOZĂ

Prin prezenta inițiativă legislativă, ne propunem să reglementăm imposibilitatea constatării inactivității unui partid politic, legal înființat, în an electoral.

Astfel, textul de lege propus are următorul conținut:

„Este interzisă dizolvarea partidelor politice pentru motivul prevăzut la alin. (1), lit. e), în anul organizării alegerilor generale pentru autoritățile administrației publice locale, alegerilor generale pentru Senat și Camera Deputaților, alegerii generale pentru Parlamentul European, precum și alegerii generale a Președintelui României, după caz.”

Din punct de vedere sistematic, textul de lege propus este prevăzut într-un nou alineat (3) al art. 45, care prevede situațiile în care se face dizolvarea unui partid politic, reprezentând o veritabilă normă de trimitere la cazurile prevăzute la art. 46 alin. (1), care determină sfera de incidență a stării de *inactivitate* a unui partid politic.

Mai mult, în contextul în care inițiativa declarării inactivității unui partid politic, cu consecința dizolvării acestuia, aparține Ministerului Public, interdicția dizolvării reprezintă **o obligație de abținere** pentru acesta, dar și un **impediment procesual** pentru rezolvarea cauzei de către

instanța de judecată, în ipoteza în care este învestită cu o cerere de constatare a inactivității unui partid politic în an electoral.

Limitele temporale în care operează interdicția sunt determinate de **anul organizării alegerilor generale pentru autoritățile administrației publice locale, alegerilor generale pentru Senat și Camera Deputaților, alegerii generale pentru Parlamentul European, precum și alegerii generale a Președintelui României.**

Având în vedere că terminologia de *an electoral* nu este definită la nivel normativ, apreciem corectă noțiunea de *an al organizării alegerilor generale*, utilizată și definită de proiectul de Cod electoral publicat³ de Autoritatea Electorală Permanentă ca fiind acele alegeri organizate ca urmare a ajungerii la termen a mandatului Parlamentului României, al Președintelui României, al Parlamentului European sau al autorităților administrației publice locale alese;

Din această perspectivă, sunt avuți în vedere doar acei ani în care se preconizează ajungerea la termen a mandatului Parlamentului României, al Președintelui României, al Parlamentului European sau al autorităților administrației publice locale alese. Ca atare, sunt excluși de la aplicarea interdicției propuse acei ani în care sunt organizate *alegeri anticipate* sau *alegeri parțiale*, tocmai pentru că aceste ultime tipuri de alegeri prezintă un caracter excepțional.

CONSIDERENTE FINALE

În acest sens, prin propunerea legislativă asumată, ne dorim să reiterăm faptul că rolul unui partid politic trebuie să se circumscrie dorinței de a reprezenta o comunitate, în acord cu valorile și specificitățile acesteia, în detrimentul scopului de a îndeplini condiții formale determinate de capacitatea de a desemna candidați în mai multe circumscripții electorale.

Apreciem, totodată, că activitatea unui partid politic de dimensiuni relativ reduse nu poate fi afectată în anii în care se organizează alegeri generale, tocmai pentru a le asigura toate șansele de a-și îndeplini misiunea, obiectivele și scopul, în limitele legii și în interesul comunităților pe care doresc să le reprezinte.

Ca atare, vă propunem spre dezbatere și adoptare prezenta propunere legislativă.

Inițiatori,

SENATOR
AMBROZIE-IRINEU DARĂU

DEPUTAT
MARIUS-ANDREI MIFTODE

³ <https://www.roaep.ro/legislatie/wp-content/uploads/2013/03/CODUL-ELECTORAL.pdf>

Lista susținătorilor propunerii legislative

Lege pentru completarea Legii partidelor politice nr. 14/2003

Nr.	DEPUTAT/SENATOR	GRUP PARLAMENTAR	SEMNĂTURĂ
	Diana Stoice	USR	
	RADU GIORGHE	USR	
	HAVARNEANU FILIP	USR	
	MOLNAR RADU-IULIAN	USR	
	GIULGIU ADRIAN	USR	
	EUGEN TERENCE	USR	
	RADU GIORGHE	USR	
	VICTOR ILIE	USR	
	John Cristea-Paul	Neafiliat	
	LUPU ANDREI	Neafiliat	
	Simina Tulbure	Neafiliat	
	CAMBREA ANA	Neafiliat	
	POLITEANU MIHAI	Neafiliat	
	NEAGU BENIST	USR	
	Kocsis CRISTEA ALEXANDRU	GD 15	

